

EDUSKUNNAN VASTAUS 210/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta (HE 215/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 21/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3 päivänä kesäkuuta 2005 annetun lain (390/2005) 70 ja 96 §,
muutetaan 5 §:n 1 momentti, 6 §:n 8 ja 9 kohta, 63, 64, 68, 69 ja 71 §, 72 §:n 2 momentti, 76 §, 83 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 91 §:n 1 momentti, 100 §:n 1 momentti, 102 §, 106 §:n 1 momentti, 113 ja 114 §, 115 §:n 2 momentti sekä 125 §:n 5—7 kohta sekä
lisätään lakiin uusi 69 a ja 83 a § seuraavasti:

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten kemikaalien luokituksesta, päällyksestä ja merkitsemisestä säädetään kemikaalilaissa (744/1989) ja aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o

1272/2008. Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista säädetään kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetussa Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006.

6 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai aineseoksia ja joka voi lisäksi sisältää esinettä tai sen osaa liikuttavan ajonanoksen;

9) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tuotettua pyroteknistä tuotetta;

63 §

Pyroteknisten tuotteiden varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vaarallisuudeltaan vastaavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Ilmoituksessa on esitettävä tiedot suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Saatuaan 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

64 §

Pyroteknisten tuotteiden varastoinnin tarkastus

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määräajoista ja ajankohdista sekä tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

68 §

Pyroteknisten tuotteiden vaatimukset

Sen lisäksi, mitä 67 §:ssä säädetään, pyroteknisten tuotteiden on toimittava oikealla tavalla, kun niitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Pyrotekniset tuotteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että ne voidaan hävittää turvallisesti.

Pyroteknisten tuotteiden tulee olla asianmukaisesti pakattuja ja niiden mukana tulee seurata turvallista varastointia ja käyttöä koskevat tiedot ja ohjeet. Ne tulee lisäksi varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin pyroteknisille tuotteille ja niiden pakkauksille asetettavista vaatimuksista.

69 §

Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Sen, joka saattaa räjähteen markkinoille, on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähdettäytää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta paitsi, kun on kysymys puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähdde varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 a §

Räjähteiden merkintä tunnistamista varten

Räjähteiden valmistajan ja maahantuojan, luokun ottamatta pyroteknisten tuotteiden valmistajaa tai maahantuojaa, on huolehdittava, että räjähdde ja jokainen pakkausyksikkö merkitään yksilöllisellä tunnisteella. Merkintävelvoite ei koske räjähteitä, jotka toimitetaan pakkaamattomina räjäytystyömaalle tai jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja ne käytetään välittömästi.

Yksilöllinen tunniste on merkittävä tai kiinnitettävä tiukasti ja kestäväällä tavalla räjähteeseen ja pakkaukseen.

Räjähddealan yrityksen tulee ottaa käyttöön räjähteiden ja niiden yksilöllisiä tunnisteita koskevien tietojen keruujärjestelmä, joka kattaa räjähteiden koko tuotantoketjun ja elinkaaren. Räjähddealan yrityksen tulee huolehtia tietojen keruujärjestelmän ylläpidosta ja tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteen merkinnästä, merkinnän toteutuksesta, tietojen keruujärjestelmästä ja siihen liittyvistä räjähddealan yrityksen velvoitteista sekä merkintävelvoitetta koskevista poikkeuksista.

71 §

Pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonta

Pyroteknisten tuotteiden valmistajan, maahantuojan tai jakelijan on riittävällä laadunvalvonnalla varmistettava, että tuotteet ovat ennen myyntiä tai muuta luovutusta 67 ja 68 §:ssä edellytettyjen vaatimusten mukaisia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden laadunvalvonnasta.

72 §

Räjähdessäännöksiä koskeva raja

Mitä 69, 69 a, 70 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja

rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

76 §

Pyrotekniset tuotteet

Mitä 74 ja 75 §:ssä säädetään, ei koske pyroteknisten tuotteiden siirtoa ja kauttakuljetusta.

83 §

Räjähteiden luovutus yksityiseen kulutukseen

Yksityiseen kulutukseen voidaan luovuttaa vain seuraavia räjähteitä:

- 1) yksityiseen kulutukseen hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita;
- 2) lähetuspistoolleissa ja työkaluissa käytettäviä patruunoita;
- 3) hyväksytyjä valais- ja merkinantovälineitä tai muita vastaavia välineitä.

Yksityiseen kulutukseen tarkoitettujen räjähteiden luovuttaminen päihtyneille ja alle 18-vuotiaille on kielletty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 3 momentin perusteella luovutettavien ruudin ja sytytysnallien enimmäismäärästä.

83 a §

Ilotulitteiden luovuttamista koskevat rajoitukset

Kuluttajan käyttöön ei saa luovuttaa ilotulitteita, jotka:

- 1) voivat suuren räjähdysvoiman tai liikeenergian vaikutuksesta aiheuttaa vaaraa ihmisille, eläimille tai omaisuudelle;
- 2) aiheuttavat kovan äänen vaikutuksesta häiriötä ihmisten tai eläinten viihtyvyydelle; taikka
- 3) sytytetään muulla tavoin kuin liekillä.

Kuluttajan käyttöön ei saa myöskään luovuttaa ilotulitteita, joita on niiden ominaisuudet huomioon ottaen helppo käyttää väärin siten, että:

- 1) käytöstä aiheutuu vaaraa ihmisten terveydelle; tai

2) käytöllä aiheutetaan ilkivaltaista vahinkoa ja häiriötä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ilotulitteiden mitoista, rakenteesta, panosten massasta, panosten kemiallisesta koostumuksesta ja muista niiden räjähdysvoimaan, liike-energiaan, ääniominaisuuksiin tai väärinkäyttömahdollisuuksiin vaikuttavista ominaisuuksista.

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Ilotulitteita on käytettävä siten, ettei niiden käytöstä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkojen vaaraa. Ilotulitteita käytettäessä suojalasien käyttö on pakollista.

100 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy 46—48 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvat tarkastuslaitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan yhteisöjen komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

102 §

Tarkastuslaitoksen tehtävät

Tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa 38 §:ssä tarkoitettujen putkistojen tarkastukset sekä 46—49 ja 69 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että nämä täyttävät niille tässä laissa säädetty vaatimukset.

106 §

Tuotteen tai räjähteen kieltäminen

Jos 5 luvussa tarkoitettu tuote tai räjähdde ei täytä tämän lain säännöksiä tai saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa

vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, Turvatekniikan keskuksen tulee kieltää toiminnanharjoittajaa valmistamasta sitä, saattamasta sitä markkinoille, pitämästä sitä kaupan, myymästä sitä tai luovuttamasta sitä muutoin elinkeinotoiminnan yhteydessä. Jos kyseessä on pyrotekninen tuote, Turvatekniikan keskuksen tulee lisäksi peruuttaa antamansa hyväksyminen.

113 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos tarkastuslaitos ei enää täytä 101 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 100 §:ssä tarkoitettua päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvatekniikan keskuksen on asetettava tarkastuslaitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvatekniikan keskuksen on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

114 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään tarkastuslaitoksia.

115 §

Valvontaviranomaiset

Pelastusviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista, kun on kyse:

1) vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tai säilytyksestä, jollei sen valvonta 23 §:n 2 momentin perusteella kuulu Turvatekniikan keskukselle;

2) pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä tai luovutuksesta yksityiseen kulutukseen.

125 §

Räjähdesäännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti rikkoo

5) 46—49 §:ssä tarkoitetun tuotteen valmistusta, maahantuontia tai markkinoille saattamista koskevaa 5 luvussa säädettyä velvollisuutta taikka vastaavaa räjähteitä koskevaa 67—69 tai 69 a §:ssä säädettyä velvollisuutta,

6) 71 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta, 91 §:ssä asetettuja ilotulitteiden käyttöä koskevia velvollisuuksia, 93 §:ssä ilotulitteiden valmistuksesta ja maahantuonnista vastaavalle toiminnanharjoittajalle asetettuja velvollisuuksia tai 94 §:ssä ilotulitusnäytöksen järjestäjälle asetettuja velvollisuuksia,

7) räjähteiden maahantuontia koskevaa 73 §:ssä säädettyä lupavelvollisuutta, siirtoa koskevaa 74 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kauttakuljetusta koskevaa 75 §:ssä säädettyä velvollisuutta, merkitsemistä koskevaa 77 §:ssä säädettyä velvollisuutta, käyttöä koskevaa 78 §:ssä säädettyä velvollisuutta, luovutusta koskevaa 82, 83 ja 83 a §:ssä säädettyä velvollisuutta, hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta, kirjanpitoa koskevaa 86 §:ssä säädettyä velvollisuutta tai hävittämistä koskevaa 88—90 §:ssä säädettyä velvollisuutta taikka ammoniumnitraatin luovutusta koskevaa 82 §:ssä tai hallussapitoa koskevaa 84 §:ssä säädettyä velvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähdesäännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 69 a § tulee kuitenkin voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2012.

Ilotulitteita voidaan kuitenkin hyväksyä 70 §:n mukaisesti 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Lain voimaantulon jälkeen annetuissa ilotulitteita koskevissa hyväksyntäpäätöksissä tulee ottaa huomioon 83 a §:ssä säädettyt rajoitukset sekä ilotulitteille säädettyt melurajoitukset.

Lain 70 §:ssä tarkoitetut hyväksynnit ovat voimassa hyväksymispäätöksen voimassaolon ajan, kuitenkin enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Ilotulitteita, joita koskevat 83 a §:ssä ja sen nojalla säädettyt rajoitukset, voidaan kuitenkin luovuttaa ja käyttää vain 31 päivään tammi-kuuta 2010. Toiminnanharjoittajan, joka on saanut 70 §:n mukaisen hyväksymispäätöksen, on selvitettävä, koskevatko 83 ja 83 a §:ssä säädettyt rajoitukset hyväksymispäätöksessä tarkoitettua tuotetta. Jos edellä mainitut rajoitukset koskevat tuotetta, toiminnanharjoittajan on haettava hyväksymispäätöksen peruutusta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2010.

Ajoneuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita koskevat 70 §:n hyväksymiset ovat voimassa kuitenkin hyväksymispäätöksen voimassaolon ajan loppuun saakka.

Ilotulitusnäytöksen järjestäjät voivat käyttää ilotulitusnäytöksissä 4 päivään heinäkuuta 2013 myös sellaisia ilotulitteita, joita ei ole hyväksytty 70 §:n mukaisesti tai joiden vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu 69 §:n mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2009